

OVERZICHT JURISPRUDENTIE 1 JANUARI 2009 TOT 1 MAART 2009

Mr. F.M.A. van der Loo¹

1 VERVROEGD ONTEIGENINGSVONNIS KAN ALLEEN IN DAGVAARDING ONTEIGENING WORDEN GEVORDERD EN NIET IN DE LOOP VAN DE DAAROPVOLGENDE PROCEDURE [OW]

In zijn arrest van 17 november 1993 (nr. 1165, NJ 1994, 123, rov. 4.3) heeft de Hoge Raad de eerste zin van art. 54f Ow aldus uitgelegd, dat een vervroegde uitspraak over de onteigening uitsluitend in de dagvaarding tot onteigening kan worden gevorderd en derhalve niet meer in de loop van de daaropvolgende procedure, en dat ook de mogelijkheid om hangende een onteigeningsprocedure in een tweede procedure op basis van een ander raadsbesluit tot onteigening alsnog een vervroegde uitspraak over de onteigening van dezelfde onroerende zaak te vorderen voor de onteigenende partij niet openstaat. Met die uitleg, die in overeenstemming is met de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepaling, verdraagt zich het bestreden oordeel van de rechtbank niet.

Bron: HR 9 januari 2009, nr. 08/01588 (r.o. 3-5), www.rechtspraak.nl, LJN: BG4337.

2 PROVISIONEEL VONNIS VERLIEST ZIJN WERKING EN WORDT VERVANGEN DOOR DE DEFINITIEVE BESLISSING IN DE HOOFDZAAK [OW]

Provisioneel vonnis dat een voorlopige voorziening bevat in de vorm van een toekenning van een voorschot op een in een vonnis in de hoofdzaak uitvoerbaar bij voorraad toegewezen vordering verliest zijn werking en wordt vervangen door de definitieve beslissing in de hoofdzaak.

Bron: HR 6 februari 2009, nr. 07/11297 (r.o. 3-4), www.rechtspraak.nl, LJN: BG5056.

3 BIJZONDERE PERSOONLIJKE OMSTANDIGHEDEN ONVOLDOENDE ONDERBOUWD (W_{v3})

De door [verzoeker] opgeworpen argumenten (perceel is ouderdomsvoorziening, geen verkoop mogelijk tegen reële waarde, onthouden van informatie) kunnen in beginsel redenen zijn om de gemeente te dwingen alsnog tot aankoop in kader van de Wet voorkeursecht gemeenten over te gaan. Verzoeker heeft echter onvoldoende onderbouwd dat sprake is van bedoelde bijzondere persoonlijke omstandigheden.

Bron: Rb Haarlem 26 maart 2008, nr. 140003 / HA RK 07-107, (r.o. 3-5), www.rechtspraak.nl, LJN: BC8138.

4 OMWONENDEN OP AFSTAND VAN 1 KM VAN GLASTUINBOUWBEDRIJF IN CASU GEEN BELANGHEBBENDEN [WRO, AWB]

De ABRvS constateert dat de woningen van enkele appellanten alle op een afstand van ongeveer 1 km of meer van het glastuinbouwbedrijf staan waarop het wijzigingsplan betrekking heeft. Zij hebben geen zicht vanuit hun woning op het glastuinbouwbedrijf, zodat zij niet als belanghebbenden bij het wijzigingsplan kunnen worden aangemerkt.

Bron: ABRvS 7 januari 2009, zaaknr. 200807436/1 (r.o. 2.2), www.rechtspraak.nl, LJN: BG9017.

5 BESTEMMINGSPLAN EN TER INZAGE LEGGING STUKKEN [WRO]

De ABRvS stelt voorop dat uit de WRO, noch enige andere bepaling volgt dat het college gehouden is de indieners van bedenkingen, door toezending dan wel terinzagelegging, in kennis te stellen van stukken met betrekking tot het plan die na de terinzagelegging van het vastgestelde plan aan hem bekend worden. Bijzondere omstandigheden kunnen echter toch nopen aan hen de gelegenheid te bieden op dergelijke stukken te reageren.

Bron: ABRvS 21 januari 2009, zaaknr. 200708514/1 (r.o. 2.3-2), www.rechtspraak.nl, LJN: BHo483.

6 ENKELE FEIT DAT BESTUURSORGaan GEEN VRIJSTELLING WIL VERLENEN BETEKENT DAT GEEN CONCREET ZICHT OP LEGALISATIE BESTAAT [WRO, WONW, AWB]

Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 28 november 2007 in zaak nr. 200702722/1), volstaat in beginsel het enkele feit dat het college niet bereid is vrijstelling te verlenen voor het oordeel dat geen concreet zicht op legalisatie bestaat.

Bron: ABRvS 21 januari 2009, zaaknr. 200802051/1 (r.o. 2.4-3), www.rechtspraak.nl, LJN: BHo430.

7 BESTEMMINGSPLAN EN BEWIJSLASTVERDELING BIJ AANGETEKENDE VERZENDING BEDENKINGEN [WRO]

De bewijslast voor de tijdige ter post bezorging en ontvangst van aangetekende stukken ligt als uitgangspunt bij de afzender. Appellant heeft met het overleggen van het verzendbewijs een begin van bewijs geleverd. Het college heeft de ontvangst van de bedenkingenbrief slechts ontkend en geen verweerschrift ingediend en ook overigens onvoldoende verweer gevoerd.

Bron: ABRvS 28 januari 2009, zaaknr. 200807393/1 (r.o. 2.2-2), www.rechtspraak.nl, LJN: BH1134.

8 BESTEMMINGSPLAN EN HERKOMSTBEPALING; NIET GOEDGEKEURDE REKENMETHODE LUCHTKWALITEIT [WRO, BLK 2005]

De WRO biedt in beginsel geen grondslag voor een regeling in de planvoorschriften die slechts een specifieke groep van bedrijven toelaat die zich in niets anders onderscheidt van soortgelijke, andere bedrijven dan in hun herkomst. Tevens is ten onrechte gerekend met een niet goedgekeurde versie van de rekenmethode STACKS+ inzake de luchtkwaliteit.

Bron: ABRvS 28 januari 2009, zaaknr. 200708244/1 (r.o. 2.22, 2.29.1), www.rechtspraak.nl, LJN: BH1131.

GRONDBELEID

RUIMTELIJKE
ORDENING

PLANSCHADE /
NADEEL-
COMPENSATIE

9 BESTEMMINGSPLAN EN VERTROUWELIJKE EXPLOITATIEOPZET [WRO]

Gelet op de inhoud van de exploitatieopzet is de ABRvS van oordeel dat GS zich met de raad terecht op het standpunt hebben gesteld dat het niet ter inzage leggen van dit stuk destijds, ter bescherming van de financiële belangen van de gemeente, gerechtvaardigd was. Vertrouwelijke gegevens behoeven niet met het ontwerpplan ter inzage te worden gelegd.

Bron: ABRvS 11 februari 2009, zaaknr. 200708366/1 (r.o. 2.6), www.rechtspraak.nl, LJN: BH2554.

10 BESTEMMINGSPLAN EN OPNIEUW HOREN NA Vernietiging, BIJ EXTERNE VEILIGHEID UITGAAN VAN GELDENDE MILIEUVERGUNNING [WRO]

Er bestaat geen algemene verplichting om na vernietiging opnieuw gelegenheid te bieden tot het geven van een toelichting op de ingediende bedenkingen of opnieuw een hoorzitting te houden. Voor het bepalen van het plaatsgebonden risico en bij de verantwoording van het groepsrisico is uitgangspunt hetgeen in de geldende milieuvergunning was opgenomen.

Bron: ABRvS 11 februari 2009, zaaknr. 200800554/1 (r.o. 2.7, 2.25.1), www.rechtspraak.nl, LJN: BH2509.

11 PLANSCHADE: WATERSCHADE DOOR HOOGTEVERSCHIL EN ONTBREKEN AANLEGVERGUNNINGVEREISTE [WRO]

De gestelde waterschade door de ophoging van het maaiveld ten behoeve van woningbouw onder het nieuwe planologische regime was ook onder het oude planologische regime mogelijk geweest (geen aanlegvergunningvereiste). Vóór de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan was al sprake van een verschil in hoogte tussen het maaiveld van het perceel van benadeelde en dat van de achterliggende percelen. De gestelde waterschade behoort tot de competentie van de burgerlijke rechter.

Bron: ABRvS 5 november 2008, zaaknr. 200800631/1, www.rechtspraak.nl, LJN: BG3382 (Brunssum).

12 PLANSCHADE EN VERSLECHTERING CONCURRENTIEPOSITIE [WRO]

De toegenomen concurrentie door de vestiging van een gezondheidscentrum met apotheek in de directe nabijheid van appellants apotheek is aan te merken als een gevolg van de planologische mutatie, maar kan niet als een ruimtelijk relevant gevolg daarvan worden beschouwd.

Bron: ABRvS 14 november 2008, zaaknr. 200802868/1, www.rechtspraak.nl, LJN: BG9737 (Ridderkerk).

13 RISICOANALYSE PLANSCHADE EN WET OPENBAARHEID VAN BESTUUR [AWB/WOB]

Voor openbaarmaking is oogmerk van het document bepalend. Document niet primair bestemd voor intern beraad nu de risicoanalyse is opgesteld voor de projectontwikkelaar. Het financiële belang van de gemeente wordt niet rechtstreeks getroffen. Daardoor geen weigeringsgrond voor openbaarmaking van planschaderisicoanalyses.

Bron: Rb Arnhem 28 november 2008, zaaknr. AWB 07/2455, 07/2456, 07/4621, 07/4622, www.rechtspraak.nl, LJN: BG5930 (Maasdriel).

14 PLANSCHADE EN VOORZIENBAARHEID (ÉÉN ENTITEIT?)

Voorzienbaarheid dient te worden vastgesteld op het moment van de aankoop van de desbetreffende onroerende zaak. Het betoog van appellant dat hij en SIGMA als één entiteit moeten worden beschouwd wordt verworpen.

Bron: ABRvS 7 januari 2009, zaaknr. 200801417/1 (r.o. 2.5.1), www.rechtspraak.nl, LJN: BG9030.

15 VERLAGEN WOZ-WAARDE BETEKENT NIET DAT SPRAKE IS VAN PLANOLOGISCHE VERSLECHTERING

De vaststelling van de WOZ-waarde gebeurt aan de hand van andere maatstaven dan die bij planschade. Een verlaging van de WOZ-waarde hoeft daarom op zichzelf geen reden te zijn om een planologische verslechtering aan te nemen.

Bron: ABRvS 14 januari 2009, zaaknr. 200803236/1, www.rechtspraak.nl, LJN: BG9744 (Heerhugowaard).

16 GEEN PLANSCHADE MAAR GEVOLG VAN VERSCHERPTE MILIEUWETGEVING [WRO]

Schade geen gevolg van het nieuwe bestemmingsplan nu appellant ook onder dit bestemmingsplan zijn agrarisch bedrijf op de door hem voorgestane wijze kon ontwikkelen, zoals kan worden afgeleid uit de omstandigheid dat ook toen nog een milieuvergunning voor de door hem voorgestane ontwikkeling is verleend. Dat appellant geen gebruik heeft kunnen maken van deze vergunning houdt geen verband met de planologische wijziging, maar met nadien verscherpte milieuwetgeving.

Bron: ABRvS 21 januari 2009, zaaknr. 200801910/1, www.rechtspraak.nl, LJN: BH0433 (Hengelo).

BOUW

17 BOUWVERGUNNING EN MILIEUZONERING [WONW, WM]

In de ruimtelijke onderbouwing is bij de beoordeling van de vraag of het bedrijf van [appellante] uit milieuoverwegingen aan de realisatie van de bouwplannen in de weg staat, de brochure "Bedrijven en milieuzonering" van de VNG tot uitgangspunt genomen. De brochure heeft een indicatief en globaal karakter. Een afwijking van de daarin vermelde afstanden moet worden gemotiveerd.

Bron: ABRvS 14 januari 2009, zaaknr. 200802767/1 (r.o. 2.6.1, 2.7.1), www.rechtspraak.nl, LJN: BG9757.

18 TOETSING BOUWVERGUNNING VAN RECHTSWEGE AAN WEIGERINGSGROND INGEVOLGE BESTEMMINGSPLAN; BESTUURSORGAAN MAG GEMAAKTE FOUTEN HERSTELLEN BINNEN GRENZEN ABBB [WONW, AWB]

Volgens vaste rechtspraak kan de - in dit geval door [appellante] opgeworpen - vraag of een bouwvergunning van rechtswege is verleend niet worden beantwoord dan na onderzoek door de rechter of zich een weigeringsgrond ingevolge het bestemmingsplan voordoet. Een bestuursorgaan moet een gemaakte fout kunnen herstellen. De mogelijkheid daartoe vindt echter haar begrenzing in de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Bron: ABRvS 14 januari 2009, zaaknr. 200802724/1 (r.o. 2.2.2, 2.3.1), www.rechtspraak.nl, LJN: BG9766.

19 DEMPING EN WALBESCHOEIING VORMEN TEZAMEN EEN BOUWVERGUNNINGPLICHTIGE CONSTRUCTIE [WONW]

B&W hebben de demping en de walbeschoeiing terecht tezamen als één constructie beschouwd, nu de demping niet in stand blijft zonder beschoeiing en de beschoeiing dient om hetgeen is gedempt op zijn plaats te houden. Aangezien voor deze constructie geen bouwvergunning is verleend, kon het college daartegen handhavend optreden.

Bron: ABRvS 14 januari 2009, zaaknr. 200803141/1 (r.o. 2.3.1), www.rechtspraak.nl, LJN: BH9743.

20 ENKELE FEIT DAT BESTUURSORGAAN GEEN VRIJSTELLING WIL VERLENEN BETEKENT DAT GEEN CONCREET ZICHT OP LEGALISATIE BESTAAT [WRO, WONW, AWB]

Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 28 november 2007 in zaak nr. 200702722/1), volstaat in beginsel het enkele feit dat het college niet bereid is vrijstelling te verlenen voor het oordeel dat geen concreet zicht op legalisatie bestaat.

Bron: ABRvS 21 januari 2009, zaaknr. 200802051/1 (r.o. 2.4.3), www.rechtspraak.nl, LJN: BH0430.

21 BOUWEN IN AFWIJKING VAN VERLENDE BOUWVERGUNNING IS EEN KWESTIE VAN HANDHAVING [WONW]

Voor zover wordt gebouwd in afwijking van de bouwvergunning betreft dit een kwestie van handhaving en kan dit in de procedure tot het verlenen van een bouwvergunning niet aan de orde komen.

Bron: ABRvS 4 februari 2009, zaaknr. 200802912/1 (r.o. 2.2), www.rechtspraak.nl, LJN: BH1870.

22 INTREKKING SLAPENDE BOUWVERGUNNING TERECHT [WONW]

Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 4 september 2003 in zaak nr. 200302060/1; www.raadvanstate.nl) vormt de enkele omstandigheid dat de houder van een bouwvergunning niet aannemelijk weet te maken dat hij alsnog binnen korte termijn daarvan gebruik zal maken, een redelijk belang dat ten grondslag kan worden gelegd aan intrekking van een ongebruikte bouwvergunning.

Bron: ABRvS 4 februari 2009, zaaknr. 200803594/1 (r.o. 2.3.2), www.rechtspraak.nl, LJN: BH1880.

23 SPEELHUT IS GEBOUW GELET OP BUITENMATEN EN DERHALVE GEEN VERGUNNINGSVRIJ SPEELTOESTEL [WONW, BBLB, WWB]

Voor beantwoording van de vraag of de speelhut als gebouw dient te worden aangemerkt acht de ABRvS de buitenmaten van het bouwwerk van doorslaggevende betekenis. De omvang van de speelhut laat toe deze te betreden en de speelhut is dan ook toegankelijk voor mensen. Hieruit volgt dat de speelhut als gebouw dient te worden aangemerkt en geen vergunningsvrij speeltoestel is.

Bron: ABRvS 18 februari 2009, zaaknr. 2008003313/1 (r.o. 2.3.1), www.rechtspraak.nl, LJN: BH3217.

24 Vernieuwen werkkast monumentenwetvergunningplichtig ook al valt dit onder het gewone onderhoud dat niet bouwvergunningplichtig is [MONW 1988]

Dat het vernieuwen van de werkkast op het dakterras, als gesteld, tot het gewone onderhoud, als bedoeld in artikel 43, lid 1, aanhef en onder b, van de Woningwet, behoort en voor het plaatsen daarvan geen bouwvergunning is vereist, betekent niet dat geen vergunning ingevolge de Monumentenwet 1988 is vereist.

Bron: ABRvS 14 januari 2009, zaaknr. 200802668/1 (r.o. 2.4.1), www.rechtspraak.nl, LJN: BG9765.

25 WELSTANDSNOTA NIET AAN DE ORDE BIJ BEOORDELING MONUMENTENVERGUNNING [MONW 1988, WONW]

Uit de Welstandsnota blijkt niet dat deze mede is gebaseerd op de Monumentenwet 1988 of een gemeentelijke monumentenverordening, zodat het dagelijks bestuur bij de beoordeling van een aanvraag als hier aan de orde niet is gehouden te toetsen aan op de Woningwet gebaseerd beleid. Het ligt in de rede dat dit bij de vraag of een bouwvergunning kan worden verleend alsnog geschiedt.

Bron: Vz. ABRvS 3 februari 2009, zaaknr. 200807474/1 en 2 (r.o. 2.7), www.rechtspraak.nl, LJN: BH2493.

26 STICHTING GEEN BELANGHEBBENDE BIJ MONUMENTENVERGUNNING OMDAT STATUTAIRE DOEL IN TERRITORIAAL OPZICHT TE VEELOMVATTEND IS [MONW 1988, AWB]

Het statutaire doel van de stichting Arent is in territoriaal opzicht zo veelomvattend dat het onvoldoende onderscheidend werkt om op grond daarvan te kunnen aannemen dat haar belang rechtstreeks betrokken is bij de monumentenvergunning.

Bron: ABRvS 6 februari 2009 (publicatie 11 februari 2009), zaaknr. 200803005/1 (r.o. 2.5.1), www.rechtspraak.nl, LJN: BH2525.

MONUMENTEN

LANDINRICHTING

27 VERREKENING WAARDEVERMINDERING TOEGEDEELDE GRONDEN GRENZEND AAN NATUURGEBIED EN GRONDWATER-BESCHERMINGSGEBIED [OW]

Waardevermindering van toegedeelde gronden die grenzen aan natuurgebied en grondwaterbeschermingsgebied dient te worden verrekend voor zover de ingebrachte gronden buiten het grondwaterbeschermingsgebied liggen. Daaraan behoort bij de tweede schatting niet te worden voorbijgegaan en de lijst van geldelijke regelingen behoort te voorzien in een verrekening daarvan.

Bron: HR 9 januari 2009, nr. Co7/177HR, www.rechtspraak.nl, LJN: BG1874.

AGRARISCHE
REGELGEVING**28 BONT VOOR DIEREN BELANGHEBBENDE BIJ NERTSENHOUDERIJ [AWB, WM]**

De ABRvS is gezien de doelstelling en de feitelijke werkzaamheden van Bont voor Dieren van oordeel dat zij belanghebbende is bij een revisievergunning voor een nertsenhouderij.

Bron: ABRvS 31 december 2008, zaaknr. 200800969/1 (r.o. 2.1), www.rechtspraak.nl, LJN: BG8647.

29 BESTEMMINGSPLAN EN GEURGEVOELIGE OBJECTEN [WRO, WGV]

Voor de vraag of een bedrijfsgebouw als geurgevoelig object in de zin van de Wvg moeten worden aangemerkt is, naast de eis dat het gebouw permanent of op een daarmee vergelijkbare wijze voor wonen of verblijf dient te worden gebruikt, allereerst van belang of de gebouwen bestemd en geschikt zijn voor menselijk wonen of menselijk verblijf.

Bron: ABRvS 28 januari 2009, zaaknr. 200802497/1 (r.o. 2.4.10), www.rechtspraak.nl, LJN: BH1133.

MILIEU

30 MILIEUVERGUNNING EN BELANG BIJ VERKEERSBEWEGINGEN VAN EN NAAR DE INRICHTING [WM]

Volgens vaste jurisprudentie van de ABRvS worden de gevolgen voor het milieu van het af- en aanrijdende verkeer niet meer aan het in werking zijn van de inrichting toegerekend, indien dit verkeer kan worden geacht te zijn opgenomen in het heersende verkeersbeeld. Bij omwonenden op 1000 meter afstand is dat in casu het geval. Derhalve geen belanghebbenden.

Bron: ABRvS 14 januari 2009, zaaknr. 200803554/1 (r.o. 2.3), www.rechtspraak.nl, LJN: BC9779.

31 MILIEUVERGUNNING EN LAAD- EN LOSACTIVITEITEN BUITEN DE INRICHTING; GELUIDSBELASTING GEZONEERD INDUSTRIETERREIN [WM, WGH]

Indien de laad- en losactiviteiten, die buiten de inrichting plaatsvinden, aan het in werking zijn van de inrichting kunnen worden toegerekend, kunnen ter zake voorschriften aan de milieuvergunning worden verbonden. Tevens is niet aannemelijk geworden dat het toepassen van een aftrek van 2 dB in strijd is met de gewenste optimale akoestische en ruimtelijke indeling op en rond het gezoneerde industrieterrein.

Bron: ABRvS 21 januari 2009, zaaknr. 200801444/1 (r.o. 2.2-2.2.2, 2.4-2.4.3), www.rechtspraak.nl, LJN: BHO468.

32 TERINZAGELEGGING BESLUIT DAT GEEN MILIEU-EFFECTRAPPORT BEHOEFT TE WORDEN GEMAAKT?, MER-BEOORDELINGSBESLUIT EN EHS [WM, AWB]

Terinzagelegging besluit dat geen milieu-effectrapport behoeft te worden gemaakt is in casu niet nodig. Van bijzondere natuurwaarden is niet gebleken zodat een Mer-beoordelingsbesluit in relatie tot de EHS niet nodig is.

Bron: ABRvS 28 januari 2009, zaaknr. 200801126/1 (r.o. 2.2.1, 2.4.2), www.rechtspraak.nl, LJN: BH1119.

33 FONTEIN MET ELEKTROMOTOREN VOOR HET POMPEN VAN WATER IS GEEN WM-INRICHTING [WM, IVB]

Het in werking zijn van de fontein met elektromotoren voor het pompen van water is niet een op winst gerichte of andere exploitatie in het economisch verkeer. Evenmin gaat het gelet op het hiervoor overwegene om een bedrijvigheid met een omvang alsof deze bedrijfsmatig is. Daarom is de fontein geen inrichting in de zin van de Wet milieubeheer.

Bron: ABRvS 4 februari 2009, zaaknr. 200800956/1 (r.o. 2.3-2.3.6), www.rechtspraak.nl, LJN: BH1866.

STAATS- EN
BESTUURSRECHT**34 VERBOD VAN VOORINGENOMENHEID BIJ VOORAF AANKONDIGEN VAN MILIEUCONTROLES? [AWB, WM]**

Volgens de ABRvS is er geen regel die zich verzet tegen het vooraf aankondigen van milieucontroles bij bedrijven. Het enkele feit dat controles van te voren worden aangekondigd impliceert bovendien geenszins dat het B&W in strijd met het verbod van vooringenomenheid hebben gehandeld.

Bron: ABRvS 21 januari 2009, zaaknr. 200801708/1 (r.o. 2.1), www.rechtspraak.nl, LJN: BHO465.

1 Frans van der Loo heeft een bureau voor bestuursrechtelijke advisering en interim-management te Maasbracht.

LOOD IN DE BOUW. HOE ZIT HET NOU?

BOUWLOOD EN 'ALTERNATIEVEN' VERGELEKEN
OP MILIEU EN DUURZAAMHEID

Lood kent van nature geen concurrenten, alleen lood heeft alle mechanische eigenschappen van lood. Sinds een jaar of tien zijn er 'alternatieven' op de markt gekomen, zoals glasvezelversterkt polyester, PVC, aluminiumversterkt EPDM, PiB en SEBS (onder verschillende merken op markt gebracht). Zijn deze alternatieve producten beter voor het milieu?

In het boekje 'Lood in de Bouw. Hoe zit het nou?' worden de discussie, de achtergronden, de feiten en de gevolgen voor de bouw uiteengezet en worden bouwlood en 'alternatieven' met elkaar vergeleken op 'milieu' en 'duurzaamheid'. Het boekje is geschreven voor alle bouwpartijen: van aannemers, architecten en bouwkundig adviesbureaus tot gemeenten (als vergunningverlener en/of opdrachtgever), projectontwikkelaars en woningbouwcorporaties.

BRON: STICHTING BOUWLOOD, HET BOEKJE IS (GRATIS) TE BESTELLEN VIA DE WEBSITE VAN STICHTING BOUWLOOD: WWW.BOUWLOOD.NL.

PRAKTIJKGIDS MILIEUREGELGEVING IN HET BOUWPROCES

Het doel van de Praktijkgids is de kennis met betrekking tot de relevante milieuregelgeving voor het ontwikkelings- en bouwproces (B&U en GWW) voor de ontwikkelings- en bouwpraktijk toegankelijk te maken en te vergroten. Dit wordt gedaan door de milieuregelgeving per fase (planning/toestemmingen, voorbereidende grondwerkzaamheden en uitvoering van het werk) te bespreken.

Elk hoofdstuk wordt afgesloten met een tabel waarin de besproken regelgeving en normen en toestemmingen (vergunningen, ontheffingen, meldingen) en wettelijke termijnen worden opgesomd met handzame hyperlinks naar de betreffende paragrafen.

AUTEUR: MR. A.Z.R. KONING, 2E DRUK, DEN HAAG 13 MEI 2008, 348 PAG., UITGAVE INSTITUUT VOOR BOUWRECHT, ISBN: 978-90-78066-14-9. GRATIS DOWNLOAD (PDF) VIA WWW.IBR.NL/MILIEURECHT.

OVERHEIDCOMMUNICATIE NIEUWE STIJL: ÉÉN WEBSITE VOOR DE RIJKSOVERHEID

Het project ONS (Overheidcommunicatie Nieuwe Stijl) richt gezamenlijke diensten in voor de communicatiediscipline bij de Rijksoverheid. Zo ook op het gebied van internet.

ONS ONTWIKKELT ÉÉN WEBSITE VOOR DE RIJKSOVERHEID: WWW.RIJKSOVERHEID.NL.

CRADLE TO CRADLE ALS INSPIRATIEBRON VOOR GEBIEDSONTWIKKELING

Is het succes van Cradle to Cradle ook toe te passen in gebiedsontwikkeling in Nederland? En hoe doe je dat dan? De publicatie 'Cradle to Cradle als inspiratiebron voor gebiedsontwikkeling' gaat hierop in. De brochure is gemaakt door de Dienst Landelijk Gebied (DLG) in opdracht van Het Gemeenschappelijk Ontwikkelingsbedrijf van het Rijk (GOB).

Cradle to Cradle is een duurzaamheidsconcept dat door de Duitse chemicus, Michael Braungart en de Amerikaanse architect William McDonough is ontwikkeld en dat de wereld over gaat als een succesverhaal. Er bestaan Cradle to Cradle-producten en -gebouwen. En in de VS wordt het ernstig vervuilde industriecomplex van Ford getransformeerd volgens Cradle to Cradle-principes. Is het succes van Cradle to Cradle ook toe te passen in gebiedsontwikkeling in Nederland? En hoe doe je dat dan? De brochure 'Cradle to Cradle als inspiratiebron voor gebiedsontwikkeling', geeft hierop een antwoord.

Uit de verkenning blijkt dat in de huidige gebiedsontwikkeling duurzaamheid vaak één van de doelen is en gedurende de uitvoering vaak door economische belangen, terrein moet inleveren. 'Terwijl in een steeds voller Nederland de nadruk zou moeten liggen op een duurzame omgang met ruimte, grondstoffen, water en energie', benadrukken de ministers Verburg en Cramer in de aanbiedingsbrief bij de publicatie.

DE BROCHURE IS GRATIS VERKRIJGBAAR DOOR PER MAIL UW NAAM EN ADRESGEGEVENS TE STUREN NAAR: DLGCENTRAAL-SERVICEDESK@MINLNV.NL.

SYNERGIE IN STEDELIJKE NETWERKEN

TUSSEN COMPETITIE EN COMPLEMENTARITEIT

In toenemende mate is sprake van stedelijke netwerken. Er is echter nog veel niet bekend over de verschillende vormen van stedelijke netwerken, de diversiteit van schaalniveaus waarop ze zich afspelen, en over de soorten van samenhangen die met de term netwerken worden aangeduid.

In dit boek wordt de transformatie van steden in Nederland systematisch vanuit verschillende invalshoeken belicht met concrete handreikingen voor de praktijk.

WILLEM SALET EN LEONIE JANSSEN-JANSEN (RED.), SDU UITGEVERS, ISBN 9789012130523, 204 BLZ. PRIJS € 39,75.

SDU JURIDISCHE OPLEIDINGEN

Aanbestedingsrecht (hele dag)**21 april 2009, Hotel Schiphol A4, Hoofddorp**

Inhoud: De docenten behandelen de belangrijkste onderwerpen van het aanbestedingsrecht.

Prijs: € 695,-

Bestemmingsplannen: op weg naar de nieuwe Wro (twee dagen)**7 en 15 mei 2009, Hotel Houten**

Inhoud: Tijdens deze dag krijgt u een overzicht van actuele wetgeving en jurisprudentie van de Wro, inclusief Grondexploitatiewet, Wet luchtkwaliteitseisen en Wabo. U krijgt inzicht in de kansen en valkuilen in het planvormingsproces en tips om onnodige procedures bij de rechter te voorkomen.

Prijs: € 1245,-

Geschillen rond de koop-/aannemingsovereenkomst (hele dag)**14 mei 2009, Hotel Schiphol A4, Hoofddorp**

Inhoud: Op deze dag komen de meest voorkomende geschillen bij de koop-/aannemingsovereenkomst aan de orde. U krijgt een overzicht van de jurisprudentie van de Raad van Arbitrage voor de Bouw. Na afloop weet u precies hoe arbiters deze geschillen interpreteren. Ook wordt in hoofdlijnen de procedure van het nieuwe Arbitrage Instituut GIW woningen, dat sinds 1 januari 2007 van kracht is, uiteengezet.

Prijs: € 695,-

De Wabo in aantocht (hele dag)**25 juni 2009, Hotel Houten**

Inhoud: Tijdens deze cursusdag behandelen de docenten het nieuwe wetsvoorstel omgevingsvergunning dat waarschijnlijk op 1 januari 2010 in zal gaan. Zij nemen met u door wat de veranderingen zijn, welke procedures gelden en wat de consequenties in de praktijk zullen zijn.

Prijs: € 695,-

Voor meer informatie

Prijzen zijn exclusief btw (19%) en per persoon.

U kunt zich als volgt inschrijven:

- per post: Sdu Juridische Opleidingen, Postbus 19503, 2500 CM, Den Haag
- per telefoon: (070) 378 98 96
- per e-mail: info@sdu.nl
- via www.sdu.nl/opleidingen

BOB PRAKTIJKBIJENKOMSTEN

Aanbestedingsreglement Werken ARW 2005 (hele dag)**14 mei 2009, SBAO, Amersfoort****Nieuwe Wet ruimtelijke ordening (hele dag)****28 mei 2009, Hotel Den Haag, Nootdorp****Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) (hele dag)****12 mei 2009, SBAO, Amersfoort****23 juni 2009, SBAO, Amersfoort***Voor meer informatie*

Prijzen per persoon, indien niet vermeld: middag € 175,-, één dag € 375,-, twee dagen € 675,- en drie dagen: € 900,-. Prijzen zijn excl. btw, incl. koffie/thee, lunch e.d. Aanmeldingen worden behandeld op volgorde van binnenkomst. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met BOB Opleiding, Training en Advies (gevestigd in Het Bouwhuis). Tel.: (079) 32 52 450. E-mail: prak@bob.nl. Internet: www.bob.nl.

HOGESCHOOL WINDESHEIM

Mei 2009:

Hogeschool Windesheim organiseert in april en mei een viertal opleidingen:

Moderne bouwgrondexploitatie (4 dagen)

Berekeningsmethoden voor grond en vastgoed (2 dagen)

Practicum Grondexploitatiewet (2 dagen)

Algemene Introductie Grondexploitatiewet (1 dag)

*Voor meer informatie*Afdeling Marketing en Communicatie telefoon 038-4699367) of via www.windesheim.nl

NIROV

Maak de CanonRO.nl: Water! (hele dag)**23 april 2009, Amersfoort**

Maak de CanonRO.nl" is een zoektocht naar de meest markante iconen van de ruimtelijke ordening die de ruimtelijke inrichting van Nederland gemaakt hebben.

Wat is er de afgelopen vijftig jaar bereikt in de ruimtelijke ordening? Welke personen, plekken en plannen zijn bepalend geweest voor het ruimtelijke ordeningsbeleid? Wat zijn de belangrijkste sturingsmechanismen van de ruimtelijke ordening?

We nodigen iedereen uit om mee te denken over deze markante RO-persoon, -plekken en -plannen. Via deze website en in verschillende

bijeenkomsten kunnen zogenaamde iconen van de ruimtelijke ordening worden aangedragen. Een jury zal uiteindelijk een selectie maken om tot de Canon RO te komen.

Informatie: erenstein@nirrov.nl.**Van Cijfers naar Beleid, voorjaar 2009****Cursus in samenwerking met RIGO Research en Advies****7 mei en 4 juni 2009, De Observant, Amersfoort**

Op 7 mei en 4 juni 2009 organiseert het Nirov samen met RIGO voor de vijfde keer de cursus Van Cijfers naar Beleid. Er is een overvloed aan cijfers beschikbaar op het terrein van wonen, bijvoorbeeld over verhuisgeneigdheid, tekorten en overschotten binnen specifieke woningsegmenten, en aantallen 'scheefwoners'. Professionals bij gemeenten, corporaties of adviesbureaus moeten die grote hoeveelheid aan cijfers kunnen filteren, interpreteren en vertalen naar beleid. Deze cursus geeft u inzicht in de relevante informatiebronnen. Ook leert u om gegevens te interpreteren en cijfers doelmatig te gebruiken bij het maken van beleidskeuzes. Aan het einde van de cursus heeft u:

- kennis van veelvuldig gehanteerde begrippen bij onderzoeken op het gebied van wonen;
- kennis van methoden en modellen in het woningmarktonderzoek;
- kennis om gegevens op waarde te schatten in termen van validiteit (wat zeggen de cijfers en wat niet), bruikbaarheid (voor verschillende doelen en beleidsvragen), betrouwbaarheid en houdbaarheid (in de tijd);
- inzicht in beschikbare informatiebronnen en kengetallen;
- bagage om scherpe onderzoeksvragen te formuleren en om resultaten van onderzoeken/inventarisaties te vertalen naar beleidsvoorstellen.

De cursus beslaat twee hele dagen, waarbij theorie (colleges) en praktijk (zelf oefenen) elkaar afwisselen.

Prijs: € 1.100,00 (leden), € 1.700,00 (niet-leden)

Vooruitblik

In de komende editie van 2009 heeft een accent op 'water'.

U kunt in de komende editie naast de vaste rubrieken artikelen verwachten over:

- de Waterwet
- het tweede deel van het artikel over Bovenwijkse, bovenplanse en gebiedsgerichte kosten
- overzicht KB's onteigening

Ook uw suggesties ziet de redactie graag tegemoet!